

Rapportering av luftkvalitet Objektiv skattning för Hammarö kommun 2021

Rapport

Dnr: 2022/74.421

Kommunstyrelsen, Mark och plan. 2022-05-18

Innehåll

Inledning	3
Hammarös tidigare undersökningar	3
Förändringar sedan den inledande kartläggningen	4
Slutsats	4
Källor	4

Inledning

I Sverige är landets kommuner skyldiga att kontrollera den lokala luftkvaliteten. De föroreningar som är utpekade att mätas är kvävedioxid, partiklar, svaveldioxid, metaller (bly, kadmium, nickel), benso(a)pyren, kolmonoxid och bensen.

För att ha en måttstock så finns miljökvalitetsnormer (MKN). Miljökvalitetsnormerna är utpekade nivåer för varje ämne som inte får överskridas. För varje ämne som mäts finns förutom MKN även en övre utvärderingströskel (ÖUT) samt en nedre utvärderingströskel (NUT). Dessa trösklar är satta på ett lägre värde än MKN. Om dessa trösklar överskrids för ett ämne så ska det utredas mer noggrant vilka halter det är och vart det kan komma från.

Beroende på hur höga nivåerna av de olika föroreningarna är så ställs det olika krav på hur kontrollen ska utföras. Det kan ske genom mätning, modellberäkning och objektiv skattning. Om tidigare kontroller har visat att halterna är låga (under NUT) så räcker det att göra objektiv skattning, vilket fokuserar på att utreda om förändringar som kan påverka halterna har skett. Detta dokument är en objektiv skattning.

Hammarös tidigare undersökningar

Hammarö kommun ingår i Luftsamverkan Värmland. Ett samverkansområde arbetar tillsammans med att kontrollera luftkvaliteten med stöd av §26 i luftkvalitetsförordningen. I samverkansområdet har man en kontrollstrategi, mätprogram och ett kvalitetssäkringsprogram.

Mätningar och kontroller av luftkvaliteten utförda i Hammarö kommun:

1991–1995 NO₂ och SO₂ (Manberger, 1995)

2004–2005 bensen, PM₁₀ och NO₂ (Persson 2005)

2006–2007 PM₁₀ och bensen (Persson m.fl. 2007)

2012–2013 NO₂ och bensen (Persson & Fredricsson 2015)

2019 PM₁₀ (Jonsson 2019)

År 2019 utförde Hammarö kommun en inledande kartläggning (Jonsson, 2019), vilket Naturvårdsverket rekommenderar att göra med jämna mellanrum om andra mätningar ej utförs. Då gjordes bedömningen att samtliga luftföroreningar låg under NUT. Samma bedömning gjordes vid de objektiva skattningarna som utfördes 2020 och 2021.

Modellberäkningar av luftkvaliteten har i tillägg till tidigare mätningar gjorts för Mörmovägen mellan korsningen Åråsvägen och Clevevägen/Prästgårdsvägen, en genomfartsled som löper genom centrala Skoghall. Platsen valdes på grund av att Mörmovägen är den centrungata med störst biltrafik där många människor vistas invid vägen och torget intill. Där har man byggt modelleringen på data av årsdygnstrafik, andelen tung trafik, genomsnittlig hushöjd samt minsta gatubredd, skyltad hastighet och om gatan sandas vintertid. Trafikdata har erhållits av serviceförvaltningen tekniska staben, gatubredden har mätts med digitalt kartverktyg och den genomsnittliga hushöjden har uppskattats. Modellberäkningar har gjorts i SMHI:s verktyg för objektiv skattning med spridningsmodellering (VOSS).

Förändringar sedan den inledande kartläggningen

Vid en objektiv skattning utreder man om det har skett förändringar som kan vara av betydelse för luftföroreningar vid de platser som har identifierats som mest relevanta för kontroll av luftkvalitet. Det kan till exempel vara förändringar inom trafikflöde, ökad tung trafik, användning av dubbdäck, metoder för halkbekämpning, ny- eller ombyggnation som förtätar gaturummet, utsläpp från en punktkälla etc.

Trafikflödet är ungefär detsamma som år 2019. Vad gäller halkbekämpning har man bytt från sand till makadam av större dimension, vilket ej bör ge högre nivåer av partiklar.

Punktutsläpp - Stora Enso

Utsläpp till luft utgörs i huvudsak av kväveoxider, svaveldioxid, fossil koldioxid, stoft, svavelväte och andra svavelföreningar. Enligt bolagets miljörapport så uppger de att inga gällande miljökvalitetsnormer överskrids eller riskerar att överskridas till följd av bolagets nuvarande verksamhet. Stora Enso avser att lämna in ansökan om ändringstillstånd för ökad produktion, vilket kan föranleda att luftkvalité bör kontrolleras på annat sätt i kommunen, ifall påverkan blir större när och om detta sker.

Kommunen gör bedömningen att betydande förändringar som kan påverka utsläpp ej har skett sedan föregående år.

Slutsats

Värdena bedöms fortfarande ligga under NUT för alla ämnen och kan därmed rapporteras genom objektiv skattning. För mer genomförlig genomgång av de olika ämnena hänvisar vi till förra årets objektiva skattning.

Hur kontroller ska ske kommande år kommer att diskuteras med Luftsamverkan Värmland.

Källor

Jonsson, S. 2019. Inledande kartläggning av luftkvalitet i Hammarö kommun, <https://www.hammaro.se/globalassets/bo/boende-och-miljo/miljo--halsoskydd/halsoskydd/luftkvalite/inledande-kartlaggning-av-luftkvalitet-i-hammaro-kommun--bilaga-2019.pdf>

Miljörapport 2021, Stora Enso AB, Skoghall Mill, anläggningsnummer 1761-101

Kontrollstrategi. <http://www.miljosamverkanvarmland.se/wp-content/uploads/2017/03/Strategi-for-kontroll-2016-2020uppdatt-mars-2017.pdf>

Mätprogram. Luftsamverkan Värmland. <http://www.miljosamverkanvarmland.se/wp-content/uploads/2017/03/Strategi-for-kontroll-2016-2020uppdatt-mars-2017.pdf>

<http://www.miljosamverkanvarmland.se/wp-content/uploads/2017/03/Avtal-luftsamverkan-2016-2020-inkl-bilaga.pdf>

Manberger, Birgit. 1995. *Svavel- och kväveoxidhalter under vinterhalvåret 1991–1995*. Hammarö kommun, Miljö- och hälsoskydd Dnr: 915073421.

Persson, Karin. 2005. *Mätningar av luftföroreningar i Värmlands län 2003/2004 och 2004/2005*. IVL Rapport U-1814.

Persson, Karin m.fl. 2007. *Luftkvaliteten i Sverige sommaren 2006 och vintern 2006/07 – Resultat från mätningar inom URBAN-projektet*. IVL Rapport B1744

Persson, Karin & Fredricsson Malin. 2015. *Luftmätningar i Värmlands län 2012 – 2014*. IVL Rapport U 5116.